

Ny kurs!

NIS2 och CER i VA-verksamhet

Vad innebär de nya lagkraven i praktiken?

*Hur stärka både den digitala och fysiska säkerheten
och förankra säkerhetsarbetet i hela organisationen?*

11–12 juni 2025, Stockholm
Du kan även delta digitalt på distans

UR KURSENS INNEHÅLL:

- Vad innebär CER-direktivet och NIS2-direktivet för svenska VA-verksamheter?
- Vem har ansvar för att de nya lagkraven uppfylls?
- Hur arbeta för att förankra säkerhetsarbetet i hela organisationen för att skapa en robusthet och god förmåga att hantera både digitala och fysiska hot?
- Anmälningsskyldighet till tillsynsmyndighet
- Hur etablera och upprätthålla ett systematiskt arbete för informationssäkerhet i praktiken?
- Riskhanteringsåtgärder – vad innebär det i VA-verksamhet?
- Kravet på att rapportera in betydande incidenter
- Tillsyn och sanktioner – NIS2
- Ändamålsenlig hantering av personalsäkerhet i VA-verksamhet
- Hur organisera ett strategiskt säkerhetsarbete i VA-verksamhet för att förhindra störningar eller avbrott från att uppstå?
- Hur säkerställa ett tillfredställande fysiskt skydd av lokaler och kritisk infrastruktur?
- Hur planera för att reagera på, stå emot och begränsa konsekvenserna av incidenter?

KURSLEDARE:

Gilbert Nordenswan
Jurist och grundare
Nordenswan Carlsson

Annika Carlsson
Jurist och grundare
Nordenswan Carlsson

Stefan Johnsson
Säkerhets- och kvalitetschef
Sydvatten AB

Studia

www.studia.se

NIS2 och CER i VA-verksamhet

Vad innebär de nya lagkraven i praktiken?

*Hur stärka både den digitala och fysiska säkerheten
och förankra säkerhetsarbetet i hela organisationen?*

11–12 juni 2025, Stockholm
Du kan även delta digitalt på distans

Under denna kurs får du viktig kunskap om hur EU-direktiven NIS2 och CER påverkar VA-verksamheter i Sverige och vad som kommer att krävas för att uppfylla de nya lagkraven. Vi fördjupar oss i frågor om vad som kan göras för att stärka både den digitala och fysiska säkerheten och hur säkerhetsarbetet förankras i hela organisationen.

I det allvarliga säkerhetspolitiska läget som råder är arbetet med att stärka informations- och cybersäkerheten ett prioriterat område. Det är även nödvändigt att säkerställa förmågan hos samhällsviktig verksamhet, bland annat VA-verksamhet, att förebygga, motstå och hantera störningar eller avbrott i verksamheten.

VA-verksamheter i Sverige berörs av de båda EU-direktiven NIS2 och CER, som kommer att införlivas i svensk rätt genom *Den nya lagen om cybersäkerhet* (NIS2) och *Lag om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare* (CER). De nya lagarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2025.

Under denna kurs fokuserar vi på hur man i VA-verksamheter kan arbeta strategiskt med säkerhetsfrågor, så att organisationen kan leva upp till de kommande lagkraven.

Du ökar din kunskap om hur olika typer av risker kan hanteras och förebyggas, hur incidenter ska rapporteras och hur man kan planera för så snabb återhämtning som möjligt efter incidenter, för att säkerställa tillhandahållandet av den samhällsviktiga tjänsten. Målsättningen är att bygga en robust säkerhetsstruktur som garanterar att VA-tjänster kan fortsätta fungera även under påfrestande förhållanden.

Efter att ha deltagit på kursen har du kunskap om vad de nya lagkraven kommer att innebära och vad som krävs av VA-verksamheter för att följa lagstiftningen.

Varmt välkommen till kursen!

Lisen Comérus
Kursansvarig
Studia

NIS2-direktivet syftar till att uppnå en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen. Jämfört med NIS ställs tydligare krav på bland annat riskanalyser och olika säkerhetsåtgärder.

Enligt CER-direktivet ska medlemsstaterna säkerställa förmågan hos samhällsviktig verksamhet att förebygga, motstå och hantera störningar eller avbrott i verksamheten. Detta ska gälla oavsett om störningen eller avbrottet har föranletts av till exempel naturolyckor, terroristattacker, pandemier eller andra allvarliga händelser.

Källa: MSB

Målgrupp

Kursen vänder sig till dig som arbetar som VA-chef, enhets- eller driftchef inom VA, VA-ingenjör, VA-strateg, säkerhetschef eller säkerhetsskyddschef på en kommun eller VA-bolag. Även andra intresserade är varmt välkomna att delta på kursen.

Studia

www.studia.se

Kursprogram

Vad innebär CER-direktivet och NIS2-direktivet för svenska VA-verksamheter?

- Sammanfattning av CER-direktivet – vad är syftet med de nya bestämmelserna och vilka krav ställs på svenska VA-verksamheter?
- Sammanfattning av NIS2-direktivet – vad är syftet med de nya bestämmelserna och vilka krav ställs på svenska VA-verksamheter?
- Hur kan VA-verksamheter (kommuner och VA-bolag) förbereda sig på bästa sätt för att kunna leva upp till kraven i NIS2 och CER?

Vem har ansvar för att de nya lagkraven uppfylls?

- Vem är det som har ansvaret för att kraven i NIS2 och CER-direktiven uppfylls i den egna organisationen? Vem faller ansvaret på om något brister?
- Hur fördelas ansvaret när det finns ett kommunalt bolag som sköter driften av VA?
- Vilket personligt ansvar kan anställda få om lagkraven inte följs?

Hur arbeta för att förankra säkerhetsarbetet i hela organisationen för att skapa en robusthet och god förmåga att hantera både digitala och fysiska hot?

- För att få säkerhetsarbetet att fungera är det nödvändigt att det är förankrat i hela organisationen – hur få hela organisationen att känna ansvar för säkerhetsfrågor?
- Vilken utbildning behöver ledning och övrig personal för att kunna efterleva kraven i NIS-2 och CER-direktiven?
- Vilka övningar behöver genomföras för att skapa god beredskap för olika typer av incidenter?
- Ta del av goda exempel på hur man har arbetat för att förankra säkerhetsarbetet i hela organisationen

Fördjupning kring NIS2-direktivet

Vad innebär EU-direktivet och vad behöver VA-verksamheter göra för att leva upp till lagkraven och säkerställa en hög nivå på säkerhet i nätverk och informationssystem?

NIS2-direktivet syftar till att uppnå en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen.

Anmälningsskyldighet till tillsynsmyndighet

- Vad innebär detta och hur ska verksamheten anmälas?

Hur etablera och upprätthålla ett systematiskt arbete för informationssäkerhet i praktiken?

- Översiktlig genomgång av hur ett systematiskt arbete för informationssäkerhet kan organiseras och drivas i praktiken
- Vilka hjälpmedel och checklistor är lämpliga att använda i ett systematiskt arbete för informationssäkerhet i VA-verksamheten?

Riskhanteringsåtgärder – vad innebär det i praktiken i VA-verksamhet?

- Hur organisera arbetet med att ta fram en riskanalys?
- Vilka bör vara involverade i arbetet?
- Vad bör behandlas i en riskanalys? Checklista
- Hur avgöra vilken nivå riskhanteringsåtgärderna bör ligga på för att uppfylla kraven i NIS2 direktivet?
- Vad kan anses vara proportionerligt i förhållande till risken? Olika praktiska exempel
- Hur anpassa skyddet utifrån organisationens behov? Olika praktiska exempel

Kravet på att rapportera in betydande incidenter – vad innebär det i praktiken?

Enligt NIS2-utredningens förslag (SOU 2024:18) ska incidentrapporteringen göras till MSB, som vidarebefordrar rapporterna till respektive tillsynsmyndighet.

- Vilka är kriterierna för vad som menas med betydande incident?
- Hur ska dessa rapporter utformas? Vilken information ska finnas med?
- Vilken hjälp kan organisationen få från CERT-SE, Sveriges nationella CSIRT (Computer Security Incident Response Team) med uppgift att stötta samhället i arbetet med att hantera och förebygga IT-incidenter?

Tillsyn och sanktioner – NIS2

- Hur kommer tillsynen gå till för att säkerställa att kommande cybersäkerhetslagen och relaterade föreskrifter följs?
- Vilken tillsynsmyndighet blir ansvarig för VA-verksamheters efterlevnad av cybersäkerhetslagen?
- Vad kommer att kontrolleras vid tillsyn?
- Vilka viten kan bli aktuella om kraven i lagstiftningen inte följs?

Kurstider

Dag 1 – Onsdag 11 juni 2025

Från 08.30	Digital registrering	12.00–13.00	Lunch
09.00	Registrering i kurslokalen med kaffe, te och smörgås	14.30–14.50	Eftermiddagsfika
09.30	Kursen inleds	16.30	Kursens första dag avslutas

Studia

www.studia.se

Kursprogram

Fördjupning kring CER-direktivet

Vad innebär EU-direktivet och vad behöver VA-verksamheter göra för att leva upp till lagkraven och stärka motståndskraften i samhällsviktiga tjänster?

CER-direktivet syftar till att stärka förmågan hos samhällsviktiga verksamheter att förebygga, motstå och hantera störningar eller avbrott, oavsett om dessa orsakas av naturolyckor, pandemier, terrorhandlingar eller andra allvarliga händelser.

Den utpekade samhällsviktiga verksamheten ska enligt CER-direktivet säkerställa att lämpliga och proportionella tekniska, organisatoriska och säkerhetsmässiga åtgärder för att säkerställa sin motståndskraft har vidtagits. Exempel på detta är tillfredsställande fysiskt skydd, förmåga att återhämta sig efter incidenter och ändamålsenliga rutiner för personalsäkerhet.

Källa: MSB

Ändamålsenlig hantering av personalsäkerhet i VA-verksamhet

- Hur identifiera kategorier av personal som utför kritiska funktioner och säkerställa att dessa kan ersättas vid behov?
- Viktigt att tänka på när åtkomsträttigheter till lokaler, kritisk infrastruktur och känslig information ska fastställas
- Vilka personalkategorier bör genomgå bakgrundskontroller?
- Vilka krav på personalens utbildning och kvalifikationer ställs i CER-direktivet?

Gilbert Nordenswan, Jurist och grundare, Nordenswan Carlsson
Annika Carlsson, Jurist och grundare, Nordenswan Carlsson

Detta pass hålls torsdag 12 juni 13.00–16.00

Hur organisera ett strategiskt säkerhetsarbete i VA-verksamhet för att förhindra störningar eller avbrott från att uppstå?

- Hur organisera ett strategiskt och kontinuerligt säkerhetsarbete i VA-verksamhet?
- Hur implementerar man ett riskbaserat arbetssätt i organisationen?
 - Risker på lång sikt
 - Risker på kort sikt
- Hur avgöra vad som anses vara lämpliga och proportionella tekniska, organisatoriska och säkerhetsmässiga åtgärder för att säkerställa verksamhetens motståndskraft?

Hur säkerställa ett tillfredsställande fysiskt skydd av lokaler och kritisk infrastruktur?

- Hur avgöra vad som är tillräckligt skydd i olika situationer, till exempel:
 - Krav samt egna bedömningar utifrån verksamhetens förutsättningar
 - Principer för fysiskt skydd
 - Exempel på praktisk tillämpning (skydd av kritiska VA-anläggningar, tekniska installationer i fält, anordningar på ledningsnätet, möjligheter med teknikutvecklingen)
 - Brandskydd – enligt byggregler eller egen ambition?

Hur planera för att reagera på, stå emot och begränsa konsekvenserna av incidenter?

- Incidentberedskap inom organisationen
- Samverkan med externa aktörer
- Hur planera och öva för att hantera potentiella störningar för att säkerställa att tjänster kan upprätthållas även under påfrestande förhållanden?
- Vilka förberedelser kan göras för att begränsa konsekvenserna av incidenter i VA-verksamhet?
- Vilka förberedelser kan göras för att säkerställa en snabb återhämtning?

Stefan Johnsson, Säkerhets- och kvalitetschef, Sydsvatten AB

Kurstider

Dag 2 – Torsdag 12 juni 2025

09.00 Kursens andra dag inleds

09.50–10.10 Förmiddagsfika

12.00–13.00 Lunch

14.30–14.50 Eftermiddagsfika

16.00

Kursen avslutas

Studia

www.studia.se

Kursledare

Gilbert Nordenswan

Jurist och grundare

Nordenswan Carlsson

Gilbert Nordenswan är jurist med lång erfarenhet av lagstiftningen kring infrastruktur och samhällsutveckling. Gilbert var tidigare chefsjurist på Svenskt Vatten, och arbetade då med allt från EU-rätt, myndighetskontakter, expert i flera statliga utredningar, branschvägledning, utbildningar och rådgivning. Arbetet med säkerhetsfrågor har fått ett allt större utrymme, på grund av ett ökat fokus på säkerhet i VA-branschen och för att EU-lagstiftningen har förändrats på detta område.

Efter elva år på Svenskt Vatten grundade Gilbert tillsammans med Annika Carlsson juristfirman Nordenswan Carlsson AB. Han arbetar idag med utbildningar, rättsutredningar, ombud i rättstvister och rådgivning i juridiska frågor kopplade till tillhandahållandet av allmänna vattentjänster. Uppdragsgivarna är framför allt kommuner och VA-organisationer, och frågorna om säkerhet och beredskap blir allt vanligare i dessa uppdrag.

Annika Carlsson

Jurist och grundare

Nordenswan Carlsson

Annika Carlsson är jurist med tidigare erfarenhet av arbete på advokatbyrå och på branschorganisationen Svenskt Vatten. På Svenskt Vatten arbetade Annika till stor del med branschvägledning, utbildning och rådgivning. Säkerhetsfrågor utgjorde en stor del av arbetet. Annika har bland annat varit drivande i branschens säkerhetsnätverk och har varit med i framtagandet av Svenskt Vattens säkerhetshandbok. Annika har även hållit i de juridiska delarna i flera säkerhetsutbildningar. 2022 grundade Annika juristfirman Nordenswan Carlsson AB tillsammans med Gilbert Nordenswan. Även i denna roll har säkerhetsjuridik varit en viktig del. Bland annat har Annika tagit fram säkerhetsskyddsavtal åt kommuner.

Stefan Johnsson

Säkerhets- och kvalitetschef

Sydvatten AB

Sydvatten AB är ett kommunägt bolag som producerar dricksvatten till 17 kommuner i västra Skåne. Stefan Johnsson är civilingenjör i väg- och vattenbyggnad och har en bakgrund från kommunal VA-verksamhet i både en mindre kommun och i olika roller på Sydvatten, där han bland annat har arbetat en längre tid som produktionschef. Han har dessutom arbetat som VA-konsult. Sydvatten lägger stort fokus på säkerhetsfrågor med en egen avdelning för det syftet. Åtgärder inom informationssäkerhet, personalsäkerhet och fysisk säkerhet är prioriterade områden, jämte krisberedskap och beredskapshöjande åtgärder inom ramen för totalförsvaret.

NIS2 och CER i VA-verksamhet – Vad innebär de nya lagkraven i praktiken?

DATUM

11–12 juni 2025

PLATS

Vasagatan 50, Stockholm eller digitalt på distans.

PRIS

Kurs i Stockholm: 12 990 kr exkl. moms. I priset ingår kursens dokumentation i digitalt format, luncher och för- och eftermiddagsfika.

Digitalt deltagande: 10 990 kronor exklusive moms. Priset gäller deltagande för en person. I priset ingår kursens dokumentation i digitalt format.

Sändningen kommer inte att spelas in och får inte heller spelas in av deltagarna.

För våra avbokningsregler, allmänna villkor och integritetspolicy se www.studia.se.

BOKA DIN PLATS

 www.studia.se

 08-650 09 29

 bokning@studia.se

 Studia AB
Box 550
101 30 Stockholm

Studia AB
Box 550
101 30 Stockholm

Telefon: 08-650 09 29
E-post: info@studia.se
Hemsida: www.studia.se

Avsändare och returadress: Studia AB, Box 550, 101 30 Stockholm

Studia

www.studia.se

1096.001